

A magyar Pasolini

KÖNYVKRITIKA - LXIX. évfolyam, 31. szám, 2025. augusztus 1.

► *Szenvedés és szenvedély. Gyöngyössy Imre művészete. Gelencsér Gábor tanulmányával. MMA Kiadó, Budapest, 2024, 496 oldal, 5200 Ft*

Gelencsér Gábor a tőle megszokott magas színvonalú, teljes értékű monográfiát írt a rendezőről, nem pusztán bevezető tanulmányt. A hányatott sorsú, 1951-ben bebörtönzött, később a főiskolán Máriássy Félix osztályába járó rendező évekig dolgozott forgatókönyvíróként, dramaturgként Gaál Istvánnal, Sára Sándorral, Kósa Ferencsel. A Balázs Béla Stúdió tagja volt. Elkészítette a *Virágvasárnap* (1969), a *Meztelen vagy* (1971), a *Szarvassá vált fiúk* (1974), *Várakozók* (1975) című filmjeit, melyekkel a magyar filmtörténet része lett. Gelencsér részletesen elemzi azt is, hogy miért nem tartozott mégsem a legelismertebbek közé: egyre komplexebb költői képalkotását, esztétizmusát, a baloldali narratíván belül az általánosabb, örök érvényű kérdések felé fordulását. Egyszerre volt archaikus és modern, dokumentarista és stilizáló. Készített költői, midcult és dokumentumfilmeket. Kapcsolódott a magyar filmtörténeti hagyományokhoz is, és a modernista formákat radikalizáló szerzői irányzatokhoz is.